

Protokół

48. posiedzenia, I. sesyi, IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 6. października 1909.

Początek o godz. 10 minut 35 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 141.

Ze strony Rządu: c. k. Radca dworu Jan Czeżowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 46 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 47 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzania.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 6. października 1909 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s. 4667-4669, 4670-4673, 4675-4680, 4682-4692, 4719, 4721, 4729.

Komisji szkolnej L. s. 4684, 4693—4696, 4717, 4718, 4722.

Komisji gminnej L. s. 4704.

Komisji petycyjnej L. s. 4702, 4720.
Komisji administracyjnej L. s. 4697, 4698, 4701.

Komisji drogowej L. s. 4699, 4700, 4711.

Komisji sanitarnej L. s. 4674.

Komisji wodnej L. s. 4703.

Komisji reformy wyborczej L. s. 4705-4710, 4712.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. p. Urbański, a następnie Skwarko odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

W n i o s e k

posła Bisa i tow. w sprawie budowy drogi krajowej Rozwadów-Majdan-Kolbuszowa przez gminę Jamnicę do Grębowa w powiecie tarnobrzeskim.

Wysoki Sejmie !

Budowa drogi prowadzącej od drogi krajowej Rozwadów-Majdan-Kolbuszowa na Jamnicę do Grębowa jest konieczna, bo jest tak piaszczysta i bagnista, że uniemożliwia przejazd a długość tej drogi około 11 kilometrów, utrudnia dojazd i dostęp do miasta handlowego Rozwadowa, utrudnia zbyt produktów rolnych i gospodarczych, również przyległym gminom utrudnia dostęp na targi do Grębowa i na jarmarki do miasta handlowego Rozwadowa.

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Wydziałem powiatowym w Tarnobrzegu, przystąpił do budowy drogi z Rozwadowa do Grębowa już z wiosną w roku 1910 przy pomocy zasiłku krajowego w wysokości $\frac{3}{4}$ kosztów budowy.

Wnioskodawca:

Jan Bis.

Kreżel, Cieluch, Jedynek, Witos, Ptak, Styła, Żardecki, Szwed, Długosz, Sandulak, Bojko, Myjak, Lewakowski, Skołyśzewski.

W n i o s e k

postał Bis i tow. w sprawie budowy drogi do gminy Woliny przez gminę Stróża do miasta handlowego Rudniki w powiecie Nisko.

Wysoki Sejmie!

Budowa wspomnianej drogi jest koniecznie potrzebną, bo jest tak piaszczysta, że dobre konie gołego wozu nie są w stanie przeciągnąć, a gmina Stróża jest przemysłowa, gdzie rok rocznie wysyła w świat różne roboty koszykarskie, które sami mieszkańcy gminy Stróża wyrabiają, a nie mogą wyroby na czas odchodzić, jak powinny, ponieważ brak dobrej drogi.

Z powyżej przytoczonych powodów wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Wydziałem powiatowym w Nisku przystąpił do budowy drogi z Woliny do Rudnika już z wiosną w roku 1910 przy pomocy kraju w wysokości $\frac{3}{4}$ kosztów budowy.

Wnioskodawca:

Bis, w. r.

Kreżel, Cieluch, Jedynek, Witos, Styła, Ptak, Lewakowski, Szwed, Kędzior, Stefczyk, Żardecki, Skołyśzewski, Sandulak, Bojko, Myjak, Długosz.

W n i o s e k

posłów Andrzeja ks. Lubomirskiego, Starzyńskiego i tow. o przerachowanie baremu taryfowego c. k. kolei państwowych przez kolej żelazną Lwów-Belzec (Tomaszów) i ulepszenia rozkładu jazdy na tej ostatniej.

Wysoki Sejmie!

Kolej żelazna Lwów-Belzec, wybudowana na podstawie koncesji z dnia 8. stycznia 1886 (dz. u. p. 20|836) — a otwarta dnia 28. października 1887 r. jest obecnie najstarszą koleją prywatną w Galicyi.

Przez cały czas swej egzystencji, kolej ta kierując się wyłącznie egoistycznymi pobudkami prywatnego przedsiębiorstwa, nie uwzględniała weale ekonomicznych stosunków i potrzeb okolicy i kraju. Na udowodnienie tego twierdzenia posłużą następujące cyfry:

Ruch osobowy i towarowy na kolei żelaznej Lwów-Belzec wynosił:

W roku 1888 2,613.494 osobowych kilometrów i 2,313.047 ton kilometrów.

W roku 1907 17,539.776 osobowych kilometrów i 5,288.129 ton kilometrów.

Pomimo tak olbrzymiego przyrostu ruchu, taryfy tej kolei przez lat 20 pozostały bez zmiany i należały do najwyższych w całej Austrii.

W relacji Lwów-Belzec pobiera kolej Belzecka następujące należności za przewóz towarów na odległość 92 kilometrów.

K l a s a t a r y f o w a							
I	II	A	B	C	Sp. T. 1	Sp. T. 2	Sp. T. 3
G r o s z y z a 100 k i l o g r a m ó w							
192	155	118	107	98	111	55	59
Stawki taryfowe tej wysokości obowiązują na kolei państwowej dopiero na odległość:							
150	150	160	200	320	220	130	170
K i l o m e t r ó w							

Taryfa towarowa kolei żelaznej Lwów-Belzec była więc więcej niż 2 razy wyższą od takiejże taryfy c. k. kolei państwowych, co wynika również z tego faktu, że w roku 1907 przeciętny dochód z przewozu jednej tonny towaru na 1 kilometr, wynosił:

na szlakach państwowych 3.92 grosza
a na kolei Belzeckiej 8.45 grosza.

Dopiero gdy dywidendy wypłacone przez towarzystwo kolei Lwów-Belzec przeszły wysokość 6% od całego kapitału zakładowego, skłonił c. k. Rząd to towarzystwo w roku ubiegłym do pewnego obniżenia taryfy.

Że obecne taryfy kolei Belzeckiej pomimo tego obniżenia są jeszcze zawsze nie proporcjonalnie wysokie — udowodnią następujące przykłady:

N a l e ż y t o ś ć k o l e j o w a :

W obrocie między stacjami	Na odległość kilometrów	Taryfa osobowa		Taryfa towarowa klasy								
		II kl.	III kl.	I	II	A	B	C	Sp. T. 1	Sp. T. 2	Sp. T. 3	
		od osoby kor.		groszy za 100 kilogramów								
Lwów-Belzec . Podług zaś taryfy kolei państwowej włącznie z należnością stacyjną wypada na odległość klm. . .	92	7.—	3.50	155	137	106	87	63	82	55	50	
	92	5.10	2.80	131	113	80	63	48	62	48	44	
Zatem taniej o		1.90	0.70	23	24	26	24	15	20	7	6	

Powyższe różnice rosą progresywnie, gdy posyłka między dwiema sta-

cyami c. k. kolei państwowej przechodzi przez kolej Belzecką jako najkrótszą rutę.

Na przykład :

Odległość ze Stanisławowa do Sokala wynosi przez kolej Bełżecką (Lwów-Rawa Ruska) 273 kilometrów.

Przewóz wagonu kartofli podług taryfy obliczonej przez tę rutę kosztuje 127 koron. Natomiast długość ruty kolejowej prowadzącej ze Stanisławowa do Sokala wyłącznie przez szlaki państwowe, t. j. przez Lwów-Jarosław, wynosi 421 kilometrów, ale transport przez tę rutę kosztuje tylko 102 K. Pomimo więc, że ruta państwowa dłuższą jest o 151 km. od ruty mieszanej — przecież jeszcze jest o 25 K na wagonie tańszą.

Podobne stosunki panują na kolei Bełżeckiej przy usłudze ruchu osobowego.

Z sześciu pociągów kursujących między Lwowem a Sokalem przez Rawę Ruską najspieszniejszy odbywa tę drogę (133 km.) w pięć i pół godzin, to znaczy, że porusza się z chyżością zaledwie 24 kilometrów na godzinę.

Wobec nadzwyczaj wysokich taryf, małej chyżości i złych połączeń — kolej żelazna Lwów-Bełzec nie może spełnić tego gospodarczego zadania, które z natury rzeczy przypadło jej w udziale, jako linii łączącej dwa ludne, żyzne powiaty, kilka miast i miasteczek ze stolicą kraju.

Już od szeregu lat ponawiane starania o upaństwowienie tej kolei prywatnej nie przyniosły dotąd żadnego pozytywnego rezultatu.

Na XII. sesyi parlamentu (w roku 1897) przedłożył wprowadzić c. k. Rząd projekt ustawy o upaństwowieniu kolei Bełżeckiej za ryczałtową kwotą wykupną 4,108,400 zł., jednakże przedłożenie to ugrzęzło w komisji kolejowej.

Natomiast w maju roku bieżącego zawarł c. k. Rząd z towarzystwem ko-

lei Lwów-Bełzec umowę, mocą której wydzierżawił tę linię za roczny czynsz 419.192 K z tem prawomocnem zastrzeżeniem, że za rentę tej samej wysokości może każdej chwili powyższą kolej wykupić.

Należało przypuszczać, że po wzięciu przez państwo kolei Bełżeckiej w dzierżawę, nieróżniącą się wcale od istotnego wykupna, wyżej opisane, pożądowania godne stosunki, radykalnej ulegną zmianie na lepsze.

Ale i ta usprawiedliwiona nadzieja zawiodła.

Rozkład¹⁾ jazdy i taryfy²⁾ kolei Bełżeckiej pozostały dotąd bez zmiany.

C. k. Ministerstwo kolejowe zamierza wprowadzić na kolei Bełżeckiej nowy barem taryfowy c. k. kolei państwowych, jednakże bez przerachowania tego baremu, to znaczy, że znacznie tej linii jako ruty transitowej, łączącej ze sobą dwa szlaki kolei państwowej, będzie nadal jak dotąd całkiem iluzoryczne.

Kraj miałby zupełne prawo żądać od państwa, aby wydzierżawioną kolej Bełżecką traktowało na równi z liniami państwowymi — bez względu na finansowe wyniki.

W tym wypadku jednak nawet i względy finansowe nie stoją na przeszkodzie.

W przeciągu ostatnich dwóch lat (1907 i 1908) przyniosła eksploatacja kolei Lwów-Bełzec czysty dochód 496.000 K rocznie.

Dochód ten należy powiększyć o kwotę 58.000 K, pobieraną przez kolej państwową od kolei Bełżeckiej tytułem kosztów służby centralnej i używania wspólnego dworca, które to koszty, gdy ruch prowadzi państwo na własny rachunek odpadają.

Czysty dochód z eksploatacji kolei Bełzeckiej ocenić więc można na 551.000 K rocznie, a że czynsz dzierżawny wynosi tylko 419.000 K więc pozostaje nadwyżka 135.000 K rocznie, którą państwo użyć może i powinno na ulepszenie rozkładu jazdy i obniżenie taryfy względnie przerachowanie baremu państwowego przez kolej Bełzecką.

Opierając się na przytoczonych faktach, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) aby na kolei żelaznej Lwów-Bełzec i szlaku sąsiednim Jarosław-Sokał zaprowadził pociągi osobowe kursujące z najwyższą dopuszczalną chyżością, posiadające bezpośrednie połączenie z Lwowem;

2) aby przez kolej żelazną Lwów-Bełzec przerachował całkowicie osobowy i towarowy barem taryfowy c. k. kolei państwowych.

Wnioskodawcy:

A. Lubomirski w. r.

St. Starzyński w. r.

Sapieha, Niezabitowski, Raciborski, St. H. Badeni, St. Mycielski, E. Mycielski, Tyczkiewicz, Winc. Krański, Jampolski, Jan Szeptycki, Sznell, K. Lubomirski, Dembowski, Urbański, K. Cichski, Czarkowski-Golejewski, Gniewosz, Piniński, Horodyński, Cielecki, Czartoryski.

W n i o s e k

posła Winniczuka i tow. w przedmiocie udzielenia włościanom powiatu stanisławowskiego surowicy.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, iż z powodu tegorocznej posuchy zbiór paszy w powiecie stanisławowskim prawie żaden,

zważywszy, że i ta zebrana pasza jest bardzo lichego gatunku,

zważywszy, że katastrofie tej braku paszy, a przez to i ruinie gospodarczej może po części zapobiedz udzielanie ludziom, posiadającym bydło, surowicy, jak to było już zeszłego roku, która to surowica przyczyniła się do utrzymania bydła gospodarzom w powiecie stanisławowskim.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby gospodarzom powiatu stanisławowskiego udzielało surowicę dla poprawienia paszy dla bydła z najbliższych źródeł solnych a to w Staruni powiatu bohorodzkańskiego, albo w Zawoju powiatu kałuskiego i w ten sposób umożliwiłyby włościanom utrzymanie bydła.

Wnioskodawca:

Winniczuk.

Oleśnicki, Dumka, T. Staruch, A. Staruch, Sandulak, Skwarko, Sodomora, Korol, Krysowaty, Tracz, Kurowiec, Kiweluk, Makuch, Lewicki, Kołpaczkiwicz.

I n t e r p e l a c y a

p. Winniczuka i tow. do Wys. Wydziału kraj. w sprawie drogi gminnej w Czukałówce pow. stanisławowskiego.

Przez wieś Czukałówka prowadzi droga gminna II. kl. Zeszłego roku powodzie zniszczyły tę drogę na przestrzeni do 2 km., jest to jedyna droga komunikacyjna dla gmin Czukałówka do Opryszowic i do Stanisławowa. Sama gmina Czukałówka jest biedna i ma tylko 70 numerów domowych i nie jest w sile poprawić tej drogi, osobliwie, że droga ta potrzebuje bardzo dużej naprawy co najmniej do 5.000 K.

Wprawdzie zeszłego roku ponieważ naprawiła gmina z subweneyi, jaką otrzymała, jednak na dalej drogi tej

używać nie można i naprawa jej będzie jeszcze dużo kosztować.

Gmina na taką sumę zdobyć się nie jest w stanie. Wydz. pow. stanisławowski sprawę tą tak piekącą dla naprowadzonych gmin nie bardzo się zajmuje.

W skutek tego zapytujemy:

Czy skłonny jest Wydział krajowy polecić Radzie powiatowej w Stanisławowie, żeby się zajęła naprawą drogi we wsi Czukałówka i w tym celu tak ze swoich funduszów na naprawę tej drogi przyznała odpowiednią kwotę, jako też wyjednała z funduszów krajowych odpowiednią zapomogę na naprawę tej drogi.

Interpelant:

Lazarz Winniczuk.

Lewicki, Korol, Krysowaty, Kołpaczkiwicz, Tracz, Oleśnicki, T. Staruch, Sandulak, Skwarko, A. Staruch, Sodomora, Dumka, Kurowiec, Makuch.

Marszałek oznajmia, że odczytane wnioski umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń: interpelację zaś odstąpi Wydziałowi krajowemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Mosty wielkie (powiat Żółkiew) na pobór opłaty gminnej od psów.

P. Pilat w zastępstwie sprawozdawcy p. Onyszkiewicza odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a.

z dnia w przedmiocie zezwolenia gminie Mosty wielkie (pow. Żółkiew) na pobór opłaty gminnej od psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie Mosty wielkie zezwala się, począwszy od wejścia w życie niniejszej ustawy na przeciąg lat dziesięciu pobierać opłatę gminną od każdego psa w gminie utrzymanego po (10) dziesięć koron rocznie.

Art. II.

Wolne od opłaty są:

- 1) szczenięta poniżej 10 dni,
- 2) psy służące do celów wojskowych.
- 3) psy, które służą do strzeżenia, o ile przez dzień są trzymane na uwięzi, z tych psów jeden u każdego właściciela wolny jest od opłaty.

Art. III.

Postanowienia wykonawcze do niniejszej ustawy określiła uchwała Rady gminnej, podlegająca zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. T. Staruch i wnosi o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego.

Przemawia p. Kurowiec.

Izba bez rozprawy uchwała na wniosek sekretarza Urbańskiego zamknięcie rozprawy ogólnej.

Przemawia zapisany do głosu p. Skwarko.

Przemawia zapisany do głosu p. T. Staruch.

Przemawia sprawozdawca p. Pilat.

Izba odrzuca wniosek p. T. Starucha o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego.

Izba nie popiera poprawki p. T. Starucha, aby art. I. zmienić opłatę z 10 na 4 korony.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Bobowa (powiat Grybów) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

P. Pilat w zastępstwie sprawozdawcy pana Onyszkiewicza odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie Bobowa (powiat Grybów) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie Bobowa (powiat Grybów) zezwala się pobierać od wejścia w życie niniejszej ustawy na przeciąg lat pięciu opłaty gminne od niżej poszczególnych napojów dla miejscowej konsumpcyi przeznaczonych według następującej taryfy:

1) Od jednego litra stustopniowego spirytusu dającego się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 22 h, czyli od jednego hektolitra stustopniowego spirytusu po 22 K.

2) Od jednego litra araku, rumu, ponczowej esencji, śliwowicy, rozolisu i innych słodzonych napojów spirytusowych, w których zawartość alkoholu nieda się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 11 hal., czyli od jednego hektolitra po 11 K.

3) Od jednego hektolitra piwa po 2 kor.

Art. II.

Okręg poborowy stanowi gmina Bobowa.

Art. III.

Ta opłata ciąży tylko na konsumpcyi miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkcji ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Od opłaty tej ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli § 6. ces. rozp. z 17. lipca 1899 dz. p. p. Nr. 120. część II. wolną jest od państwowej opłaty konsumcyjnej.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Dzierżawa dochodu z tych opłat ma być złączoną po koniec r. 1910 z dzierżawą prawa propinacyi w Bobowej, a dla przeprowadzenia tej dzierżawy obowiązana jest gmina po koniec r. 1910 zgodnie porozumieć się z c. k. dyrekcją galic. funduszu propinacyjnego, względnie z dzierżawcą prawa propinacyi w Bobowej.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarhu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. T. Staruch i wnosi o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy nad wnioskiem sekretarza p. Urbańskiego.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu mowców pp. Makucha i Sodomorę do wyboru mowcy generalnego.

Przemawia generalny mowca „przeciw” wnioskowi Wydziału krajowego p. Makuch.

Przemawia mowca „za” wnioskiem Wydziału krajowego p. Lewicki.

Przemawia sprawozdawca p. Pilat.

Izba odrzuca wniosek p. T. Starucha o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnym głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Bandrowskiego i tow. o zmianę ustawy o szkołach realnych.

Przemawia p. Bandrowski uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie zmiany etatu krajowego biura kolejowego.

Marszałek oznajmia, że usuwa tę sprawę z porządku dziennego z powodu nieobecności w Izbie sprawozdawcy p. Skołyżewskiego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, o krajowym zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, o objęciu w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej i o popieraniu ogrodnictwa w kraju.

Sprawozdawca p. Brunicki uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji.

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, o zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, o założeniu krajowej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej oraz o popieraniu ogrodnictwa w kraju.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu sporządzenie planów i kosztorysów i wstawienie w budżet na rok 1911 względnie następne lata rat, na pokrycie kosztów budowy nowej odpowiedniej szklarni przy szkole ogrodniczej w Tarnowie, oraz uzyskanie od c. k. Rządu stosownej na ten cel subwencji.

3. Sejm uchwała statut organizacyjny krajowej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej, poleca jednak uzupełnić przedłożony projekt w kierunku wprowadzenia nauki religii przynajmniej jednej godziny tygodniowo na każdym roku nauki, prócz ekshort niedzielnych, nauki miernictwa i nauki zbioru i przechowania oraz zużytkowania owoców i jarzyn w odpowiednim takiej szkole zakresie.

4. Sejm ustanawia etat następujący w krajowej szkole ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej:

a) kierownika szkoły a zarazem nauczyciela fachowego oprócz wolnego pomieszkania z poborami: trzy tysiące (3.000) koron rocznej płacy i prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich z których dwa pierwsze w wysokości po czterysta (400) koron rocznie, trzy następne zaś po sześćset (600) koron rocznie;

b) nauczyciela pomocniczego a zarazem instruktora do robót praktycznych, oprócz wolnego pomieszkania z poborami: dwa tysiące (2.000) koron rocznej płacy i prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze w wysokości po trzysta (300) koron rocznie, trzy następne zaś po czterysta (400) koron rocznie.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu sporządzenie planów i kosztorysów budynku gospodarczego oraz szklarni odpowiedniej przy szkole na Wulce Kapitańskiej i wstawienie do budżetu na rok 1911 stosownej kwoty na pokrycie kosztów budowy, oraz odniesie-

nie się do c. k. Rządu o przyczynienie się do kosztów tej budowy.

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sesji projektu ustawy o tępieniu szkodników ogrodowych.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sesji wniosku systemizowania od roku 1911 posady krajowego inspektora ogrodnictwa, i wstawianie w budżet od roku 1911 począwszy kwot potrzebnych na płacę, koszta podróży i t. d. tegoż, oraz uzyskanie od c. k. Rządu odpowiedniego przyczyniania się do tych wydatków.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Oleśnicki.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Pilat.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Kurowiec, Dumka i T. Cieński i wzywa do wyboru mowy generalnego.

Przemawia p. Kurowiec przeciw wnioskowi komisji i stawia następujące rezolucje:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd o zbadanie szkodnika ogrodowego, który grozi zniszczeniem kompletnym sadów śliwowych w kałuskim powiecie i wogóle na wschodnim podgórzem.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu urządzenie praktycznych kursów krótkotrwałych ogrodnictwa i sadownictwa przy krajowych szkołach ogrodniczych i sadowniczych.

Przemawia p. T. Cieński jako generalny mowca za wnioskami komisji,

o czym rozstrzygnął los wyciągnięty między mowcą, a p. Dumką.

Przemawia sprawozdawca p. Julian Brunicki.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy wnioski 1—7 komisji, które p. sprawozdawca z kolei odczytuje.

Marszałek odczytuje pierwszą rezolucję p. Kurowca, która opiewa:

1. Wzywa się c. k. Rząd o zbadanie szkodnika ogrodowego, który grozi zniszczeniem kompletnym sadów śliwowych w kałuskim powiecie i wogóle na wschodnim podgórzu.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i oświadcza, że godzi się na tę rezolucję p. Kurowca z tą zmianą, aby rezolucya ta opiewała:

Wzywa się Wydział krajowy i c. k. Rząd, by zbadali szkodnika zagrażającego zniszczeniem sadów śliwowych zwłaszcza w pow. kałuskim i zarządzili tępienie tegoż szkodnika.

P. Kurowiec oznajmia, że zgadza się na poprawkę p. sprawozdawcy.

Izba uchwała rezolucję powyższą p. Kurowca z poprawką p. sprawozdawcy w następującem brzmieniu:

Wzywa się Wydział krajowy i c. k. Rząd, by zbadali szkodnika zagrażającego zniszczeniem sadów śliwowych zwłaszcza w pow. kałuskim i zarządzili tępienie tegoż szkodnika.

Marszałek odczytuje rezolucję drugą p. Kurowca, którą Izba popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca tę drugą rezolucję p. Kurowca.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wnioskach poselskich i pety-

cyach, domagających się utworzenia nowych powiatów politycznych i starostw państwowych.

P. Laskowski, imieniem komisji administracyjnej wnosi o odesłanie tego sprawozdania napowrót do komisji.

Przemawia p. Oleśnicki i oznajmia, że godzi się na ten formalny wniosek p. Laskowskiego, lecz po przeprowadzeniu poprzedniem rozprawy nad tym przedmiotem.

Przemawia p. Hanczakowski.

Marszałek zwraca uwagę, że rozprawa toczy się nad wnioskiem formalnym p. Laskowskiego.

Przemawia p. Styła.

Przemawia p. Starzyński.

Przemawia p. Stapiński.

Marszałek przerywa mowcy, oświadczać, że rozprawa jest tylko nad wnioskiem formalnym p. Laskowskiego.

Izba uchwała bez rozprawy zamknięcie rozprawy nad wnioskiem formalnym p. Laskowskiego na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Przemawia zapisany do głosu p. Skwarko.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojałowski i wnosi do wniosku formalnego p. Laskowskiego poprawkę, aby komisya przedłożyła w tym przedmiocie sprawozdanie jeszcze na obecnej sesji sejmowej.

Przemawia zapisany do głosu p. Kozłowski.

Izba uchwała wniosek formalny p. Laskowskiego o odesłanie tego sprawozdania napowrót do komisji, a oddzielnie uchwała poprawkę p. Stojałowskiego, aby komisya przedłożyła w tym przedmiocie sprawozdanie jeszcze w ciągu obecnej sesji sejmowej.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie petycji gminy miasta Krystynopola o utworzenie nowego sądu powiatowego z siedzibą w Krystynopolu.

Sprawozdawca p. Tertil odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję gminy miasta Krystynopola o utworzenie tamże sądu powiatowego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego badania i do zdania sprawy na najbliższej sesji.

Przemawia p. Sodomora.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy na wniosek sekretarza p. Urbańskiego,

PP. T. Staruch i Stojałowski zapisanani są za wnioskiem komisji; Marszałek wzywa ich do wyboru mowcy generalnego.

Przemawia p. T. Staruch jako generalny mowca za wnioskiem komisji, o czym rozstrzygnął los, wyciągnięty między p. Stojałowskim a T. Staruchem. Sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała ten wniosek komisji.

Następuje :

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej o wniosku p. ks. Senyka i tow. w sprawie pragmatyki służbowej dla nauczycielstwa ludowego.

Marszałek otwiera rozprawę wobec przemówienia p. Wiceprezydeta Rady szkolnej krajowej na poprzednim posiedzeniu.

Przemawia p. Wasung.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisanani są pp. Skwarko „przeciw“ a pp.

Makuch, Stapiński, Stojałowski i Bandrowski „za“ wnioskiem komisji; wzywa posłów do wyboru mowcy generalnego „za“ wnioskiem komisji, a udziela głosu p. Skwarce, jako mowcy „przeciw“ wnioskowi komisji.

Przemawia zapisany do głosu mowca „przeciw“ wnioskowi komisji p. Skwarko i stawia następujący wniosek:

„Wzywa się Radę szkolną krajową, by do końca r. 1910 przedłożyła pragmatykę służbową dla nauczycieli ludowych“.

Marszałek udziela głosu generalnemu mowcy za wnioskiem komisji p. Stapińskiemu.

P. Stapiński nieobecny w Izbie.

Przemawia sprawozdawca p. Halban.

Marszałek zapytuje p. Skwarę, czy poprawka jego różni się od wniosku komisji tylko tem, że oznacza termin dla przedłożenia pragmatyki służbowej dla nauczycieli ludowych.

P. Skwarko oznajmia, że tak.

Przemawia p. Lewicki dla sprostowania faktów.

Przemawia wiceprezydent Rady szk. kraj. p. Dembowski dla sprostowania faktów.

Marszałek wzywa sekretarzy do skonstatowania, czy Izba jest w komplecie.

Po chwili Marszałek oznajmia, że w izbie jest 38 posłów, więc Izba nie jest w komplecie, wobec czego musi odstąpić od zamiaru załatwienia wniosków nagłych.

P. Skwarko zapytuje Marszałka, dlaczego nie zarządził odczytania zgłoszonego na wczorajszym posiedzeniu wniosku nagłego mowcy o zmianę § 3 regulaminu sejmowego.

Marszałek udziela wyjaśnienia w tej sprawie, w szczególności oznajmia, że regulamin nie dopuszcza wniosków następnego dnia o zmianę regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie, nazywając następnego na dzień 7. października 1909 godzinę 10. przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 3. po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Henryk Badeni w. r.